

СТАНДАРТИЗАЦИЯ МЕТРОЛОГИЯ СЕРТИФИКАЦИЯ

НОЕМВРИ - ДЕКЕМВРИ
2008 г. брой 11 - 12

11-12
2008

ГОДИНА LVIII - СОФИЯ

СТАНДАРТИЗАЦИЯ МЕТРОЛОГИЯ СЕРТИФИКАЦИЯ

СПИСАНИЕ

НА ДЪРЖАВНАТА АГЕНЦИЯ
ЗА МЕТРОЛОГИЧЕН И ТЕХНИЧЕСКИ НАДЗОР
И НА БЪЛГАРСКИЯ ИНСТИТУТ ПО МЕТРОЛОГИЯ

Приемник на списание "Рационализация", основано през 1949 г.

ГЛАВЕН РЕДАКТОР

инж. Марияна Цанева

Зам. главен редактор

Роза Караджова

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ:

проф. г. т.н. Георги Тасев
проф. г-р Манол Рибов
доц. г-р Георги Дюкенджиев
г-р инж. Мая Топалова
инж. Павлина Данаилова
инж. Светлозар Толев
инж. Стефка Христова
инж. Юлиан Иванов
Виолета Велева

Прегледна подготовка:

Теодора Несторова

Дизайн на корицата:

"К реклама" ООД

Редакция на "Стандартизация,
метрология, сертификация"

София 1000, ул. "6-и септември" 21

тел. 980 51 10

E-mail: mail@sasm.orbitel.bg

Уеб сайт: www.damtn.government.bg

Печат и разпространение:

"Стандартизация принт"

София 1000, ул. "Славянска" 8

тел. 989 26 92, 988 09 87

E-mail: stzprint@ttm.bg

Каса: 988 09 87

СЪДЪРЖАНИЕ

МЕТРОЛОГИЯ

К. КАТЕРИНОВ, С. ХРИСТОВА, И. МАЧУЛЕКОВ – 120 години българска метрология 2

Българските метролози отбелязаха 120 години от приемането на първия Закон за мерките и теглилките 6

Г. ДЮКЕНДЖИЕВ, Р. ЙОРДАНОВ, В. ИГНАТОВ - Анализ на измервателни системи – обработка на данни 8

У. ГЕОРГИЕВА-ИВАНОВА – Изследване на еталона на постоянно напрежение - за утвърждаването му като национален еталон на Република България 12

ПОГЛЕД В ИСТОРИЯТА НА МЕТРОЛОГИЯТА

Р. КАРАДЖОВА – Пътят на Пантелей Златарев в метрологията..... 17

МЕЖДУНАРОДНА ТЪРГОВИЯ

В. ВЕЛЕВА – Една неразказана история за успеха на Директива 98/34/ЕО 19

КАЧЕСТВО

К. АЙЯНО, И. СТОЙЧЕВ, Е. ВАСИЛЕВА – Наградата за управление чрез тотално качество 22

Р. КАРАДЖОВА – Администрацията, бизнесът и неправителствените организации – в диалог за качеството на българските продукти и услуги 28

ОБУЧЕНИЕ

А. ЛИЛОВ, Б. ТРОЯНОВ, Г. ДЮКЕНДЖИЕВ - 40 години катедра „Прецизна техника и уредостроене” 30

СТАНДАРТИЗАЦИЯ

Нови стандарти на Международната организация по стандартизация..... 33

НАГРАДАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ ЧРЕЗ ТОТАЛНО КАЧЕСТВО

К. АЙЯНО*, **И. СТОЙЧЕВ****, **Е. ВАСИЛЕВА****

* Токайски университет, Токио, Япония

** Университет за национално и световно стопанство, София

Резюме: В статията се разглеждат принципите на управлението чрез тотално качество, залегнали в основата на японската награда „Босей” – „Стремеж към звездите”, учредена през 2008 година в България. Представени са критериите за присъждане на наградата на български организации, които прилагат успешно управление чрез тотално качество. Описани са стъпките от процедурата за оценяване на кандидатите за наградата. Подчертана е ролята на наградата за повишаване на конкурентоспособността на българските организации чрез прилагане на японските подход и инструменти за управление на качеството.

1. Увод

Многобройни са факторите, въздействали за създаването на редица локални, национални или регионални награди за качество по света. Сред тях изпъква разбирането за голямата роля на качеството за повишаване на конкурентоспособността на организациите, както и използването на бенчмаркинга и техниките за самооценка за постигане на непрекъснато подобрене [1 – 4]. Успехът на японската награда за качество „Деминг”, американската национална награда „Малкълм Болдридж” и Европейската награда за качество окуражиха много страни по света да разработят свои национални програми за награди за качество [1 –4].

В очакване на национална награда за качество в България и отчитайки ролята на наградата „Деминг” на катализатор при разпространението на опита на Япония при управлението на качеството, през 2008 г. в нашата страна бе учредена японска награда за качество в България „Босей” – „Стремеж към звездите” [5, 6].

2. Принципи на наградата

Японската награда за качество в България е учредена с ценното съдействие на Японската агенция за международно сътрудничество (Джайка) и Токайския университет в Токио, Япония. С любезното съгласие на ректора на Токайския университет наградата е наречена „Босей” – „Стремеж към звездите” като мотото на университета. Наградата е представена на обществеността в България от Института за следдипломна квалификация (ИСК) – отделение на Университета за национално и световно стопанство – гр. София, Националния център за професионално обучение (НЦПО) при Българската търговско-промишлена палата, Асоциацията на завършилите Токайския университет, Асоциацията на обучаваните чрез Джайка и Асоциацията за техническо обучение на чужденци в Япония (Българско дружество на експертите). Тези организации са обединили своите усилия за развитие на управленските умения в България и укрепване конкурентоспособността на българските компании.

Според правилата за наградата *управлението чрез тотално качество (УТК)* е съвкупност от системни дейности, провеждани от цялата организация, с цел ефективно и ефикасно постигане на фирмените цели, така че да се предоставят продукти и услуги с равнище на качество, задоволяващо потребителя в подходящия момент и на подходящата цена.

Най-краткият път към спечелване на наградата за качество „Босей“ за всяка българска организация е да управлява бизнеса си по най-подходящия за нея начин. Не е желателно да се извършват дейности, далеч от основната ѝ дейност, само за целите на конкурса за наградата.

Ударението при подбора е върху това дали организацията е развила уникален вид УТК, подходящ за нейните размери и бизнес. Не се изисква всички кандидатстващи компании да се придържат единствено към един вид УТК. Ако организацията просто копира някакъв вид УТК от други или изготвя стандарти и правила, по-високи от необходимото за нейното УТК, то тези дейности няма да допринесат за получаване на наградата. Уникалните дейности, подходящи за бизнеса на кандидатстващата организация и нейния размер, се оценяват високо.

Японската наградата за качество в България се връчва на кандидатствали организации, които ефективно прилагат УТК. Към тях се прилагат следните принципни изисквания:

- кандидатите трябва да са установили конкурентни и ориентирани към потребителя бизнес цели и стратегии при прозрачно ръководство;
- УТК да е приложено в подходящ вид за тяхното постигане;
- да са реализирани конкретни резултати спрямо бизнес целите и стратегиите.

Подборът на кандидатите за наградата за качество не изисква от тях да се придържат към модел, посочен от комисията по наградата за качество. Напротив, от кандидатите се очаква да покажат разбиране на условията на деловата среда, да са формулирали собствени цели и да демонстрират успешно развитие. Обекти на разглеждане при оценката са не само постигнатите резултати и използваните процеси, но и очакваната ефективност в бъдеще. Съгласно критериите за оценка и подбор, комисията оценява дали дейностите им са подходящи за условията, в които се намират, както и дали тези дейности е вероятно да доведат до постигане на по-високи резултати в бъдеще.

3. Критерии за присъждане на наградата

Критериите за оценка на кандидатите за наградата се състоят от три групи елемента: **основни аспекти, уникални дейности и роля на висшето ръководство.**

3.1. Оценявани аспекти

Оценявани аспекти	Точки
1. Политика по управление на качеството на организацията и нейното прилагане	10
1.1. Политика и стратегия	(5)
1.2. Приложение на политиката	(5)
2. Управление на качеството и усъвършенстване на продукти и услуги	30
2.1. Текущ процес на управление на качеството	(15)
2.2. Устойчиво подобрене на качеството	(15)
3. Разработка на нови продукти и услуги, бизнес реформи	10
3.1. Позитивно посрещане на предизвикателството за разработването на нови продукти и услуги и бизнес реформи	(5)
3.2. Резултати от внедряването на нови продукти и услуги и бизнес реформи	(5)
4. Други бизнес елементи, като управление на разходите, закупуване, сигурност, опазване на околната среда и др.	10
5. Ефективно използване на информация и анализи	10
6. Развитие на човешките ресурси	15
7. Удовлетворение на клиента и обратна връзка	15
Общо	100

